

*Кандидати техн. наук, доценти кафедри
управління експлуатаційною роботою
О. А. Малахова, Г. М. Сіконенко,
Д. В. Шумик, О. Е. Шандер*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОНЛАЙН-ОСВІТИ В УкрДУЗТ

Поширення COVID-19 змусило заклади вищої освіти перейти до дистанційного навчання.

Завдяки швидкому розвитку технологій онлайн-навчання є гідною альтернативою традиційному навчанню, яке пропонується в багатьох навчальних закладах по всьому світу. Онлайн-навчання має певні переваги, перш за все – це гнучкий розклад, пристосований майже до будь-якого способу життя, що дає змогу студентам отримувати практичні навички, а також вчитися в будь-яких світових університетах та залишатися в Україні.

За даними Національного центру статистики освіти США [1], в американських університетах понад шість мільйонів студентів навчаються в онлайн або змішаному режимі, а 18 % – виключно дистанційно. Для засвоєння і опрацювання матеріалів дисциплін студентам пропонуються різні електронні книги, підручники та журнали; записані лекції з професійним озвученням; інтерактивні сеанси, розроблені індивідуальні завдання.

У нашому університеті як навчальна платформа використовується платформа Moodle. Незважаючи на те, що початок роботи з цією платформою на нашій кафедрі відбувся ще в 2013 році, основне наповнення дисципліни отримали тільки після переходу на дистанційну форму. Щоб оцінити розуміння матеріалів курсу, були розроблені тести (модульне тестування, екзаменаційне, для заліків та курсових проєктів/робіт) з використанням різних форм (есе, множинний вибір, тести з перетягуванням об'єктів тощо).

Проведений аналіз результатів навчання з окремих дисциплін кафедри свідчить, що після переходу на онлайн-навчання наші студенти стали гірше засвоювати матеріал курсу. Так, середня екзаменаційна оцінка знизилася майже на 5 %, а якісна успішність – майже на 18 %. Аналіз результатів модульного тестування також має динаміку зниження.

Існують чинники, що дали розвиток такій ситуації:

- нестача необхідної кількості технічних пристроїв для організації навчальних занять;
- нерозуміння інструментів дистанційного навчання, таких як освітні онлайн-платформи, системи відеоконференц-зв'язку, різні додатки, пов'язані зі спілкуванням і переглядом навчальних матеріалів;

- відсутність електронних підручників;
- низька швидкість інтернет-з'єднання, яка може привести до пропусків онлайн-занять або складнощів із завантаженням уроків у відеоформаті;

- відсутність мотивації у студентів: онлайн-формат вимагає сильної дисципліни і цілеспрямованості, щоб самостійно виконувати завдання, залишатися зацікавленим і домагатися прогресу. Якщо відсутній фізичний контроль з боку викладача і терміни здачі виконаних робіт розмиті, виникає спокуса відкласти навчання.

Крім того, під час онлайн-лекцій важко утримати повну увагу і участь студентів без фізичної присутності викладача і особистого контакту.

Поступовий розвиток навичок використання сучасних інформаційних інструментів викладачами і студентами є підґрунтям для удосконалення системи дистанційного навчання. Дистанційна форма буде головною в умовах розвитку дуальної освіти, коли студенти працюють за межами Харкова. Одним із основних векторів розвитку дистанційного навчання є розвиток самодисципліни здобувачів освіти та інструментарію з оповіщення і контролю виконання календарного плану.

1. Офіційний сайт Національного центру статистики освіти США. URL: <https://nces.ed.gov/fastfacts/display.asp?id=80>.